

dr hab. Piotr Róžański
Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego
w Krakowie

Kraków, 10 marca 2024 roku

RECENZJA

**dzieła artystycznego, dorobku artystycznego, naukowego, dydaktycznego,
organizacyjnego i popularyzatorskiego Pani dr Izabeli Paszkiewicz-Ginter,
sporządzona w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia
doktora habilitowanego**

Zleceniodawca opinii

Sporządzenie niniejszej recenzji podejmuję w związku z wnioskiem, otrzymanym z Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku (pismo z dnia 16 stycznia 2024 roku). Podstawę prawną stanowi uchwała nr 237/2023 Senatu Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 18 grudnia 2023 roku, podjęta na mocy art. 221 ust. 5 w zw. z art. 178 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* w zw. z §20 ust. 1, powołująca komisję habilitacyjną w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego Pani dr Izabeli Annie Paszkiewicz-Ginter. Do wniosku o przygotowanie recenzji dołączona została dokumentacja w formie elektronicznej oraz dwie płyty CD.

Podstawowe dane o Habilitantce

Dr Paszkiewicz-Ginter ukończyła studia magisterskie w zakresie gry na fortepianie w gdańskiej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w roku 1996. Od roku 1997 nieprzerwanie pracuje w macierzystej uczelni, początkowo na stanowisku akompaniatora, a

później – adiunkta. W roku 2013 – przedstawiając pracę doktorską zatytułowaną *Elementy muzyki barokowej w twórczości kompozytorów XX wieku* – otrzymała stopień doktora sztuk muzycznych, nadany uchwałą Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku (1.07.2013 r.). Habilitantka związana jest zawodowo również z Ogólnokształcącą Szkołą Muzyczną I i II st. im. Feliksa Nowowiejskiego w Gdańsku (od 2014 roku do chwili obecnej), Filharmonią Bałtycką (stała współpraca od 2012 roku do chwili obecnej) oraz Operą Bałtycką (zatrudnienie w latach 2012-2015). Dr Paszkiewicz-Ginter jest założycielką i prezesem Fundacji PianoArt, prowadzącej działania na rzecz szerokiej promocji muzyki współczesnej.

Trzon aktywności artystycznej Habilitantki stanowi kameralistyka – gra duetowa z drugim instrumentem, ze szczególnym uwzględnieniem instrumentów dętych drewnianych. Współpracuje z takimi artystami jak Marta Różańska, Andrzej Wojciechowski, Lukasz Długosz, czy Szymon Zawodny. Dr Paszkiewicz-Ginter wykazuje w swoich inicjatywach znaczące zainteresowanie popularyzacją muzyki nowo powstałej.

Ocena autoreferatu

Autoreferat dr Paszkiewicz-Ginter jest przede wszystkim bardzo obszerny i wielowątkowy (zawiera 33 strony) – Habilitantka z dużą dokładnością prezentuje różne obszary swojej działalności zawodowej, a także wyczerpująco i przekonująco opisuje koncepcję dzieła artystycznego, przedstawionego do oceny. Treść jest czytelnie pogrupowana według punktów podanych na początku, które stanowią ramę dla swobodnej wypowiedzi autorki, wzbogacanej niekiedy o wątki poboczne.

W autoreferacie pojawiają się zarówno konkretne informacje, dotyczące poszczególnych działań Habilitantki, jak i osobiste refleksje, odnoszące się do roli muzyki w Jej życiu, czy znaczenia i wpływu odbytej edukacji (w tym roli pedagogów-mistrzów, a także muzyków z Nią współpracujących). Znacząca część tekstu poświęcona została detalicznym opisom Jej pracy jako pianistki funkcjonującej w różnych „sytuacjach”, czy też kontekstach muzycznych (działalność w zakresie muzyki kameralnej, w szczególności duetowej, praca w operze, praca w orkiestrze). Autorka, omawiając przede wszystkim swoją działalność wykonawczą, pedagogiczną i organizacyjną, przejawia prawdziwą pasję do uprawianego zawodu – w heterogenicznych jego obliczach, a także duże zainteresowanie unikatową, niesztabową treścią artystyczną m.in. w zakresie wyborów repertuarowych, czy powoływania

do życia kolejnych wydarzeń związanych z promocją sztuki. Poszczególne sfery aktywności zawodowej wydają się równie ważne dla Habilitantki, wzajemnie się uzupełniając. Podchodzi Ona z szacunkiem i zainteresowaniem – a wręcz entuzjazmem – do wszystkich wykonywanych zadań, ukazując zróżnicowane drogi życia zawodowego pianisty we współczesnych realiach polskiego rynku muzycznego. Wykazuje również potrzebę popularyzacji sztuki muzycznej – przede wszystkim muzyki współczesnej – wśród szerokiego kręgu odbiorców, co osobiście szczególnie doceniam. W realizowanych projektach nieobca jest Jej idea korespondencji sztuk oraz gatunków muzycznych. Dr Paszkiewicz-Ginter jawi się w autoreferacie jako osoba szczerze zainteresowana ciągłym rozwojem swoich umiejętności zawodowych – szukająca nowych dróg przekazu artystycznego, innowacyjnych treści w dydaktyce, czy interdyscyplinarnych rozwiązań w działalności organizacyjno-kulturotwórczej.

Autoreferat jest napisany w komunikatywny i przystępny sposób, choć niepozbawiony mankamentów w sferze językowej (dotyczących np. odmiany nazwisk i nazw własnych, czy niepotrzebnych powtórzeń wyrazów) i w zakresie edycji tekstu – pomijając wątpliwą niekiedy koncepcję rozplanowania akapitów w tekście (jest ich w moim przekonaniu zbyt dużo, co negatywnie wpływa na ciągłość prowadzenia narracji), można natrafić np. na mylenie myślnika z łącznikiem, a także odmienny kolor czcionki w niektórych przecinkach, kropkach, czy dopisanych spójnikach. Pomimo tych drobnych zastrzeżeń, autoreferat – jako obszerne i pogłębione źródło wiedzy o dokonaniach, inspiracjach i wartościach przyświecających działaniom Habilitantki – oceniam pozytywnie.

Ocena dzieła artystycznego

Habilitantka przedstawia do oceny dwie płyty CD (1. *GÓRECKI, MESSIAEN, SCHNYDER*, wyd. DUX 1728; 2. *Baltic music for oboe and piano*, wyd. Requiem Records, OPUS SERIES 84/2022) oraz dzieło w postaci zorganizowania, prawykonania i nagrania utworu Marka Czerniewicza *Dwie połowy* na fortepian i dwoje wykonawców.

Pierwsza płyta – *GÓRECKI, MESSIAEN, SCHNYDER* – została nagrana w 2019 roku w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, przy współudziale artystów towarzyszących Habilitantce: Łukasza Długosza (flet), Andrzeja Wojciechowskiego (klarnet) i Szymona Zawodnego (saksofon). Na repertuar płyty składają się następujące kompozycje: *Sonata* na saksofon altowy i fortepian Daniela Schnydera, *Le merle noir* na flet i fortepian Oliviera Messiaena oraz *Sonata* na klarnet i fortepian Mikołaja

Góreckiego. Druga płyta, nagrana wspólnie z oboistką Martą Różańską – *Baltic music for oboe and piano* – prezentuje materiał zarejestrowany w 2022 roku, również w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku: *Pieśń o ogrodzie Eden* na rożek angielski i fortepian Marka Czerniewicza, *Impresję* na obój i fortepian Tadeusza Dixy, *Dreaming* na dwa oboje, fortepian i elektronikę Krzysztofa Olczaka, ... na obój i fortepian Krzysztofa Jurczaka, *Densidad'ome* na obój, fortepian preparowany i noisemaker Manuela Domíngueza Salasa oraz *Absence* na obój i fortepian Anny Ročławskiej-Musiałczyk. Trzecią odsłoną przedstawianego dzieła artystycznego jest rejestracja prawykonania kompozycji *Dwie połowy* na fortepian i dwoje wykonawców (w wersji na kontrabas i flet) Marka Czerniewicza, które miało miejsce 13 grudnia 2017 roku w Filharmonii Kaszubskiej (Wejherowskim Centrum Kultury) – Habilitantka wystąpiła wraz z Natalią Egielman (flet i dzwonki) oraz Sebastianem Wszyńskim (kontrabas i dzwonki).

Koncepcja repertuarowa prezentowanych nagrań w pełni koresponduje z profilem zawodowej działalności dr Paszkiewicz-Ginter. z jednej strony oscylującej wokół duetowej kameralistyki z udziałem instrumentów dętych drewnianych, a z drugiej – skupionej na promocji muzyki współczesnej, m.in. pisanej przez lokalnych, trójmiejskich twórców. Wiele spośród wykonywanych dzieł to premiery fonograficzne, przedstawione – co można bez wątplenia stwierdzić po wysłuchaniu materiału – z pełnym zaangażowaniem, dbałością o detal, wyobraźnią dźwiękową, chęcią przekonującego oddania indywidualnego stylu, struktury i charakteru poszczególnych kompozycji. Habilitantka porusza się z wielką swobodą w bliskim Jej repertuarze, wykazując znaczącą dojrzałość w holistycznym spojrzeniu na dzieło – zarówno w perspektywie *mikro*, jak i *makro*. Jej grę cechuje bardzo wysoki poziom precyzji w realizacji rozmaitych zawiloci fakturalnych, metrytmicznych i artykulacyjnych, a także prawdziwie wirtuozowski rozmach. Dr Paszkiewicz-Ginter jest doświadczoną kameralistką, co zdecydowanie wzbogaca budowanie wspólnej – z drugim instrumentalistą – opowieści muzycznej, związanej m.in. z harmonijnym współgraniem planów brzmieniowych, kształtowaniem spójnej narracji agogicznej, czy elastycznością w definiowaniu wiodącej, towarzyszącej lub w pełni partnerskiej roli w strukturze. Habilitantka świetnie odnajduje się zarówno w kontakcie z „żywym” instrumentalistą, wyczuwając naturalność oddechu, frazowania, brzmienia, ekspresji, jak i w dobrze zorganizowanej, skrupulatnej współpracy z elektroniką. Znakomicie brzmią epizody motoryczne, niezwykle wymagające wykonawczo, pełne pulsującej, quasi-witalistycznej energii (m.in. w kompozycjach Schnydera, Salasa, czy Olczaka). Opozycyjny świat brzmieniowy – bardziej refleksyjny, dyskretny, introwertyczny – jest również w interesujący sposób ukazany, choć osobiście uważam, że ta sfera mogłaby

charakteryzować się jeszcze większym wyrafinowaniem kolorystycznym (m.in. w utworze Krzysztofa Jurczaka). Polemizowałbym także z decyzjami dotyczącymi pedalizacji w niektórych epizodach (m.in. w utworze Messiaena, gdzie poszukałbym większej klarowności struktur oryginalnie nieujętych w znak zatrzymanej pedalizacji).

Zaprezentowane dzieło – jako swoiste podsumowanie wieloletniego doświadczenia w zakresie gry kameralnej, a także przejaw fascynacji muzyką nową – uważam za w pełni oryginalną i przekonująco zrealizowaną koncepcję artystyczną. Oceniam je bardzo pozytywnie.

Ocena działalności artystycznej

Trzon aktywności artystycznej dr Paszkiewicz-Ginter stanowią koncerty kameralne w liczbie 272 – 115 do momentu uzyskania doktoratu (1.07.2013 r.) i 157 od tamtej chwili do grudnia 2022 roku. Habilitantka występowała w różnorodnych składach kameralnych, przede wszystkim duetowych – na uwagę zasługuje bogaty dorobek repertuarowy w zakresie muzyki kameralnej z udziałem instrumentów dętych (flet, fagot, obój), ale w wykazie znaleźć można także m.in. utwory na skrzypce i fortepian oraz dzieła wokально-fortepianowe. Repertuar na większe składy kameralne reprezentują kompozycje m.in. Albérica Magnarda (*Kwintet fortepianowy d-moll op. 8*), Andrzeja Panufnika (*Trio* na skrzypce, wiolonczelę i fortepian), Maurizia Kagela (*Trio*) oraz Andrzeja Nikodemowicza (*Sonorita quasi una sonata*). Habilitantka przykłada dużą wagę do prezentacji muzyki XX i XXI wieku, w tym muzyki współcześnie tworzonej (w Jej dorobku odnaleźć można kilka prawykonań) – w spisie koncertów pojawiają się dzieła takich twórców jak (oprócz wymienionych wcześniej Panufnika, Kagela i Nikodemowicza): Tadeusz Wielecki, George Crumb, Krzysztof Olczak, John Cage, Daniel Schnyder, Krzysztof Meyer, Jerzy Bauer, Rodion Szchedrin, Miłosz Magin, Piotr Jędrzejczyk, Pierre Jodłowski, Eric Sammut, Zhong Juncheng, Hanna Kulenty, Przemysław Stanisławski, Józef Świder, Marek Czerniewicz, Agnieszka Stulgińska, Anna Ignatowicz-Glińska, Anna Ročławska-Musiałczyk, Pierre Metral, Manuel Salas. Habilitantka wykonywała również własne aranżacje i kompozycje instrumentalne.

Dr Paszkiewicz-Ginter wykazuje ponadto 65 koncertów symfonicznych i operowych, w których brała udział jako muzyk orkiestrowy – wykonując przede wszystkim partie fortepianu i czelesty – oraz w charakterze korepetytora chóru i solistów Opery Bałtyckiej. W spisie tego typu koncertów znajdują się dzieła m.in. Piotra Czajkowskiego, Witolda Lutosławskiego, Giuseppe Verdiego, Elżbiety Sikory, Wolfganga Amadeusza Mozarta,

Aleksandra Tansmana, Feliksa Nowowiejskiego, Jacques'a Iberta i Krzysztofa Pendereckiego. Habilitantka wskazuje także na 24 nagrania (płyty CD oraz rejestracje on-line, w tym retransmisje koncertów), w których występuje głównie jako pianistka-kameralistka oraz pianistka-członkini orkiestry; prezentuje również nagrania ze swoim udziałem, których użyto w filmach.

Większa część Jej dorobku była realizowana w Gdańsku oraz okolicach Trójmiasta, na terenie różnych placówek – Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki, lokalnych szkół muzycznych, instytucji kultury i nauki (m.in. Ratusz Staromiejski, Dom Uphagena, Filharmonia Bałtycka, Dworek Sierakowskich w Sopocie, Miejski Dom Kultury w Rumii, Aula Politechniki Gdańskiej, Filharmonia Kaszubska – WCK w Wejherowie). Znaleźć można także informacje o występach w innych miastach Polski (np. Bydgoszczy, Katowicach, Łodzi, Poznaniu, Elblągu, Gorzowie Wielkopolskim, Olsztynie) oraz ok. 12 prezentacjach zagranicznych (Wolfach, Lublana, Salzburg, Aversa, Genewa, Klagenfurt, Nicea, Praga).

Należy zauważyć, że – w związku ze specyfiką profilu zawodowego dr Paszkiewicz-Ginter – duża część aktywności koncertowej wiąże się poniekąd z Jej działalnością dydaktyczną, prowadzoną na terenie gdańskiej Akademii Muzycznej i Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I i II st. im. Feliksa Nowowiejskiego. W bogatym liczbowo wykazie dostrzec można np. częste występy z uczniami/studentami na konkursach instrumentalnych, czy przesłuchaniach CEA, a także kilka recitali dyplomowych, wykonanych z ówczesnymi studentami (pomimo oddzielnego spisu tego typu aktywności w folderze „działalność dydaktyczna”). Trzeba również odnotować, że przy niektórych koncertach (tych z wczesnego okresu działalności) nie ma podanej dokładnej daty, a warstwa edycyjna wykazu niekiedy pozostawia niedosyt (pojawiają się błędy w pisowni nazwisk, czasem brakuje precyzji i konsekwencji w podawaniu nazw i numeracji utworów).

Biorąc pod uwagę wiele czynników, doceniam i przyjmuję przedstawiony dorobek artystyczny: wieloletnią aktywność wykonawczą na różnych polach, z jednej strony powiązaną ze specyfiką pracy zawodowej Habilitantki, a z drugiej – będącą owocem Jej fascynacji muzyką nową i niszowymi rejonami repertuarowymi.

Ocena działalności naukowej i dydaktycznej

Dr Paszkiewicz-Ginter jest autorką pięciu opracowań – edycji materiału nutowego następujących kompozycji: 1. Manuel de Falla – *Suite populaire espagnole (El amor brujo)*; 2.

Karol Lipiński – *Utwory wybrane na skrzypce i fortepian op. 5, 18 i 22*; 3. Karol Lipiński – *Utwory wybrane na skrzypce i fortepian op. 7, 13 i 25*; 4. Ignacy Feliks Dobrzyński – *Utwory zebrane na skrzypce i fortepian*; 5. Théodore Lalliet – *Fantaisie brillante op. 21 na fagot i fortepian*. Wszystkie powyższe pozycje zostały wydane przez wydawnictwo Eufonium w latach 2018 i 2020. W przesłanej dokumentacji brak jest informacji o ewentualnych artykułach naukowych, czy wystąpieniach konferencyjnych/wykładach Habilitantki.

Jej wieloletnia działalność dydaktyczna – prowadzona w Gdańsku: od 1997 roku w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki, a od 2014 roku w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I i II st. im. Feliksa Nowowiejskiego – skoncentrowana jest przede wszystkim na pracy pianistki-kameralistki w klasach fletu, oboju, skrzypiec i fagotu, współkształtującej rozwój muzyczny młodych instrumentalistów. Dr Paszkiewicz-Ginter wykazuje łącznie 150 recitali dyplomowych i koncertów katedralnych/klasowych, zrealizowanych w latach 2008-2022 (wcześniejsza aktywność w tym zakresie nie jest ujęta w spisie). Ponadto często uczestniczyła w kursach instrumentalnych jako pianista towarzyszący, a pięciokrotnie sama prowadziła warsztaty (m.in. za granicą: w Słowenii) z zakresu roli pianisty we współpracy z innym instrumentalistą – w zespołach duetowych. Habilitantka przedstawia ponad 70 nagród studentów i uczniów, z którymi współpracowała, a także 18 indywidualnych nagród/wyróżnień dla pianisty-akompaniatora. Warto również podkreślić, iż Jej indywidualni studenci/uczniowie – kształceni w ramach zajęć z kameralistyki lub nauki akompaniamentu – również zdobywali nagrody na konkursach muzycznych.

Gromadzony przez wiele lat dorobek dydaktyczny dr Paszkiewicz-Ginter jest bez wątpienia bardzo bogaty – świadczy o wielkim doświadczeniu i wiedzy dotyczącej kameralistyki.

Ocena działalności organizacyjnej i popularyzatorskiej

Dr Paszkiewicz-Ginter zajmuje się tego typu działalnością przede wszystkim poprzez organizację koncertów w ramach prowadzonej przez siebie Fundacji PianoArt, której głównym celem jest – cytując Habilitantkę – „propagowanie muzyki współczesnej, a w szczególności tych zjawisk, które wymykają się wszelkiej klasyfikacji i łączą różne środowiska twórcze, gatunki muzyczne i estetyki”. W dokumentacji znaleźć można m.in. koncert kameralny w 190. rocznicę urodzin honorowego obywatela Gdańska – Georga Friedricha Abegga, zorganizowany w 2016 roku w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku, czy koncert kameralny wraz z

prawykonaniem utworu Marka Czerniewicza *Dwie połowy*, który miał miejsce w 2017 roku w Filharmonii Kaszubskiej – WCK w Wejherowie. Tego typu aktywności uzupełnione zostały trzykrotnie pracą organizacyjną w ramach wydarzeń akademickich – Ogólnopolskiego Konkursu Duetów z Fortepianem (dwóch edycji) oraz I Międzynarodowego Konkursu Obojowego. Dodatkowo w załączonym wykazie widnieje m.in. spis publikacji prasowych oraz audycji radiowych z udziałem Habilitantki (i traktujących o projektach przez Nią realizowanych). Dr Paszkiewicz-Ginter jest niewątpliwie osobą aktywną w podejmowaniu inicjatyw organizacyjnych, promujących sztukę muzyczną wśród szerokiego kręgu odbiorców.

Konkluzja

Dr Paszkiewicz-Ginter jest artystką kroczącą obraną przez siebie drogą zawodową z dużą świadomością, konsekwencją i pasją. Posiada wieloletni dorobek w zakresie kameralistyki duetowej, ze szczególnym uwzględnieniem wykonawstwa muzyki współczesnej, tworzonej m.in. przez lokalnych, gdańskich kompozytorów. Jest dojrzałą i cenioną pianistką – partnerką, współkreującą rozwój muzyczny młodych adeptów instrumentalistyki. Habilitantka realizuje się również – co warto podkreślić – poprzez organizację wydarzeń popularyzujących muzykę nową.

Niniejszym stwierdzam, że dorobek przedstawiony przez dr Paszkiewicz-Ginter (wraz ze wskazanym dziełem artystycznym) spełnia wymogi ustawy, wnosząc znaczący wkład w rozwój dyscypliny – sztuki muzyczne.

